

Dosarul nr. 2r-592/20

Prima instanță: Judecătoria Căușeni sediul central (jud. A. Costiuc)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Buhnaci, V. Sîrbu, A. Malîi)

DECIZIE

25 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând cherecursul declarat de Dumitru Zmeu

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Dumitru Zmeu împotriva
Iuliei Zmeu cu privire la partajarea sumelor bănești

împotriva încheierii din 5 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respinsă cererea apelantului Dumitru Zmeu privind scutirea de la plata taxei de
stat pentru depunerea cererii de apel și acordat termen pentru prezentarea dovezii
corespunzătoare de achitare a taxei de stat în mărime de 1 420 de lei și

împotriva încheierii din 17 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin
care a fost restituit apelul declarat de Dumitru Zmeu și remis cu toate documentele
anexate

constată:

La 27 martie 2019, Dumitru Zmeu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Iuliei Zmeu cu privire la partajarea sumelor bănești.

Prin hotărârea din 19 noiembrie 2019 a Judecătoriei Căușeni sediul central, a
fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

La 27 noiembrie 2019, Dumitru Zmeu a declarat apel nemotivat împotriva
hotărârii din 19 noiembrie 2019 a Judecătoriei Căușeni sediul central, solicitând
casarea hotărârii contestate.

Prin încheierea din 14 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat
curs cererii de apel depusă de Dumitru Zmeu, fiindu-i acordat un termen de 10 zile
de la recepționarea încheierii pentru prezentarea cererii de apel motivată și achitarea
taxei de stat în sumă de 1 420,08 de lei, prin intermediul secretariatului Curții de
Apel Chișinău, mun. Chișinău str. Teilor 4.

A fost explicat că în cazul în care nu va lichida neajunsurile menționate,
completul de judecată va soluționa restituirea cererii de apel, fără înștiințarea
participanților la proces.

La 11 februarie 2020, Dumitru Zmeu a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 19 noiembrie 2019 a Judecătorei Căușeni sediul central, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii, precum și scutirea de la plata taxei de stat.

La 3 martie 2020, Dumitru Zmeu a prezentat ordinul de plată a taxei de stat din 27 februarie 2020 în cuantum de 500 de lei.

Prin încheierea din 5 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea apelantului Dumitru Zmeu privind scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Dumitru Zmeu, fiindu-i acordat un termen de 10 zile de la recepționarea încheierii pentru prezentarea dovezii corespunzătoare de achitare a taxei de stat în mărime de 1 420,08 de lei, prin intermediul secretariatului Curții de Apel Chișinău, mun. Chișinău str. Teilor 4.

A fost explicat că în cazul în care nu va lichida neajunsul menționat, completul de judecată va soluționa restituirea cererii de apel, fără înștiințarea participanților la proces.

Prin încheierea din 17 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit apelul declarat de Dumitru Zmeu și remis în adresa apelantului cu toate documentele anexate.

La 20 octombrie 2020, Dumitru Zmeu a declarat recurs împotriva încheierii din 17 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri privind scutirea plății taxei de stat.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu concluzia instanței de apel, deoarece este XXXXX, pensionar având o pensie în mărime de 939,9 de lei, a depășit vârsta de 70 de ani, fiind bolnav, fără niciun sprijin.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele dosarului rezultă că copia încheierii recurate a fost expediată în adresa părților la 8 octombrie 2020, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 109), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 20 octombrie 2020 în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Se va menționa că, deși Dumitru Zmeu nu solicită expres anularea încheierii din 5 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea apelantului Dumitru Zmeu privind scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel și acordat termen pentru prezentarea dovezii corespunzătoare de achitare a taxei de stat în mărime de 1 420 de lei, din conținutul cererii de recurs rezultă că recurentul invocă dezacordul său și cu această încheiere, care se contestă odată cu fondul.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierilor instanței de apel și restituirea cauzei spre rejudecare din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

În conformitate cu art. 427 lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema în fond.

Din actele cauzei se constată că la 27 noiembrie 2019, Dumitru Zmeu a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 19 noiembrie 2019 a Judecătorei Căușeni sediul central, solicitând casarea hotărârii contestate (f. d. 71).

Tot materialele dosarului atestă că prin încheierea din 14 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Dumitru Zmeu, fiindu-i acordat un termen de 10 zile de la recepționarea încheierii pentru prezentarea cererii de apel motivată și achitarea taxei de stat în sumă de 1 420,08 de lei, prin intermediul secretariatului Curții de Apel Chișinău, mun. Chișinău str. Teilor 4. A fost explicat că în cazul în care nu va lichida neajunsurile menționate, completul de judecată va soluționa restituirea cererii de apel, fără înștiințarea participanților la proces (f. d. 75-77).

Este cert și faptul că la 11 februarie 2020, Dumitru Zmeu a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 19 noiembrie 2019 a Judecătorei Căușeni sediul central, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii, precum și scutirea de la plata taxei de stat (f. d. 80-81).

Iar la 3 martie 2020, Dumitru Zmeu a prezentat ordinul de plată a taxei de stat din 27 februarie 2020 în cuantum de 500 de lei (f. d. 87).

Se mai constată din materialele dosarului că, prin încheierea din 5 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea apelantului Dumitru Zmeu privind scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Dumitru Zmeu, fiindu-i acordat un termen de 10 zile de la recepționarea încheierii pentru prezentarea dovezii corespunzătoare de achitare a taxei de stat în mărime de 1 420,08 de lei, prin intermediul secretariatului Curții de Apel Chișinău, mun. Chișinău str. Teilor 4. A fost explicat că în cazul în care nu va lichida neajunsul menționat, completul de judecată va soluționa restituirea cererii de apel, fără înștiințarea participanților la proces (f. d. 97-100).

Prin încheierea din 17 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit apelul declarat de Dumitru Zmeu și remis cu toate documentele anexate (f. d. 105-108).

În conformitate cu prevederile art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului,

dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Potrivit art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC.

Dispozițiile art. 364 alin. (1) CPC, stipulează că cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu prevederile art. 83 alin. (1) și (2) CPC, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a cauzei civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar. În acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul și valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție mai precizează că, potrivit art. 85 alin. (4) CPC, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Și articolul 4 alin. (1) din Legea taxei de stat nr. 1216-XII din 3 decembrie 1992 cu modificările și completările ulterioare, expres prevede că în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Așadar, prin prisma acestor prevederi legale, instanța de recurs consideră că soluția instanței de apel cu privire la respingerea cererii lui Dumitru Zmeu privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel și acordarea termenului pentru prezentarea bonului de plată a taxei de stat în mărime de 1 420 de lei, este una nejustificată.

În susținerea opiniei enunțate se va menționa că prin certificatul nr. 2018/11/1304 din 8 mai 2018 eliberat de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Căușeni, anexat de Dumitru Zmeu la cererea de apel motivată în susținerea solicitării privind scutirea de la plata taxei de stat, se atestă că Dumitru Zmeu se află la evidență la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Căușeni și beneficiază de suport financiar în mărime de 120 de lei și pensie de dezabilitate în mărime de 765,86 de lei (f. d. 91).

Această situație financiară a lui Dumitru Zmeu nu s-a schimbat esențial nici la ziua pronunțării de către instanța de apel a încheierilor contestate în speță, fapt confirmat prin certificatul nr. 2020/11/4724 din 9 octombrie 2020 eliberat de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Căușeni, anexat la prezenta cerere de recurs, prin care se atestă că Dumitru Zmeu, născut la XXXXX, se află la evidență la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Căușeni și beneficiază de pensie de dezabilitate XXXXX în mărime de 939,9 de lei și suport financiar în mărime de 120 de lei (f. d. 114).

Astfel fiind, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că probele anexate la materialele cauzei demonstrează cu certitudine starea financiară precară a lui Dumitru Zmeu, care la moment are și o vârstă înaintată (72 de ani), prin urmare și imposibilitatea acestuia de a achita integral taxa de stat la depunerea cererii de apel în cuantum de 1 420 de lei.

Or, conform ordinului de încasare anexat la materialele cauzei, la 27 februarie 2020, Dumitru Zmeu a achitat taxa de stat pentru cererea de apel în cuantum de 500 de lei (f. d. 87).

Ca consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că constatarea instanței de apel a faptului că apelantul Dumitru Zmeu urmează să achite integral taxa de stat la depunerea cererii de apel, este neîntemeiată, circumstanță ce impune casarea încheierii din 5 martie 2020 a instanței de apel, prin care a fost respinsă cererea lui Dumitru Zmeu privind scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel și acordat termen pentru prezentarea dovezii corespunzătoare de achitare integrală a taxei de stat cu pronunțarea unei noi încheieri de admitere a cererii lui Dumitru Zmeu privind scutirea de la plata taxei de stat cu scutirea parțială a acestuia de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel

Aceste considerente impun și casarea încheierii din 17 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care cererea de apel a fost restituită apelantului Dumitru Zmeu.

Distinct de aceste constatări, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de Dumitru Zmeu, de a casa încheierea din 17 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 5 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău și de a pronunța o nouă încheiere prin care a admite cererea lui Dumitru Zmeu privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel și, având în vedere că acesta a achitat taxa de stat în mărime de 500 lei, a-l scuti parțial de la plata taxei de stat, în mărime de 920 lei, la depunerea cererii de apel, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea cererii de apel.

Or, dreptul la o cale de atac este consacrat și în Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care, în jurisprudența sa constantă a reiterat că articolul 6 §1 din Convenție nu garantează dreptul la apel asupra unei hotărâri de primă instanță, cu toate acestea, atunci când dreptul intern prevede un drept la apel, procedura respectivă va fi examinată ca o extensiune a procesului de judecată și, prin urmare, va constitui un drept garantat de articolul 6 din Convenție.

În conformitate cu art. 427 lit. b), c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Dumitru Zmeu.

Se casează încheierea din 17 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 5 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de

chemare în judecată a lui Dumitru Zmeu împotriva Iuliei Zmeu cu privire la partajarea sumelor bănești și se pronunță o nouă încheiere prin care:

Se admite cererea lui Dumitru Zmeu privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Se scutește parțial Dumitru Zmeu de la plata taxei de stat, în mărime de 920 (nouă sute douăzeci) de lei, la depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 19 noiembrie 2019 a Judecătoriei Căușeni sediul central.

Se remite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Mariana Pitic

Nicolae Craiu